

Samenvatting

In het coalitieakkoord 'Maastricht, Stad van verbondenheid 2022-2026' heeft het college de ambitie uitgesproken, initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur te stimuleren en ondersteunen. Om uitvoering te geven aan deze ambitie heeft het college in juli 2023 ingestemd met een eerste uitwerking in vier programmalijnen: kennismaken, leren, stimuleren en innoveren. Op basis van deze programmalijnen zijn er in 2023 een aantal eerste opdrachten verleend om de Maastrichtse taal en cultuur te stimuleren. Met deze opdrachten was het mogelijk om gericht te sturen op het leveren van diensten en goederen op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur.

Het college besluit om voor de beschikbare middelen in de jaren 2024-2026 de ingezette koers van opdrachtverleningen te volgen en hieraan een subsidieregeling toe te voegen. Met deze aanpak in twee richtingen, opdrachtverstrekking en subsidieregeling, biedt het college erkenning aan de organisaties, verenigingen en initiatieven die bijdragen aan het stimuleren en ondersteunen van de Maastrichtse taal en cultuur.

Beslispunten

1. In te stemmen met het bestedingsvoorstel voor Maastrichtse taal en cultuur, jaarlijks: € 250.000,00 voor de jaren 2024-2025-2026;
2. In te stemmen met de subsidieregeling 'Mestreechter taal en cultuur 2024-2026';
3. In te stemmen met het versturen van bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 1 juli 2024:

Conform.

1. Aanleiding

In “Maastricht, stad van verbondenheid”, het coalitieakkoord 2022-2026, beschrijft het college hoe ze naar de stad kijkt en op welke hoofdlijnen ze zich in deze coalitieperiode wil richten. Centraal staat de ambitie om te werken aan een saamhorige stad, waarin alle inwoners zich thuis kunnen voelen. Onderdeel daarvan is het investeren in de Maastrichtse taal en cultuur.

De Maastrichtse taal is immaterieel erfgoed en daarmee verbonden met ons leven en met de manier waarop we onze omgeving ontwikkelen. De Maastrichtse taal is een wezenlijk onderdeel van onze eigenheid, van ons DNA. De Maastrichtse taal zorgt ervoor dat jonge mensen zich verbonden voelen met hun achtergrond. Het is belangrijk om ons immaterieel erfgoed te behouden en ontwikkelen, zodat het een betekenis heeft voor de volgende generatie.

De Maastrichtse cultuur geeft het dagelijkse leven in de stad vorm. Het gaat over onze geschiedenis en ons erfgoed die samen vormgegeven hebben aan de huidige gebruiken en gewoontes in de stad. Maastrichtse cultuur gaat over de levensstijl van de inwoners van deze stad. Maastrichtse cultuur gaat uit van diversiteit: iedereen neemt deel aan de levensstijl in deze stad en ontleent hieraan een deel van zijn identiteit. Het zijn de alledaagse dingen, gewoontes en gebruiken die de Maastrichtse cultuur tot een way of life maken.

Het is niet de bedoeling om de Maastrichter taal en cultuur aan iemand op te dringen. Het gaat erom dat we mensen bewust willen maken van de positieve effecten van het gebruik van het Maastrichts: meertaligheid, identiteit, traditie, maar juist ook inclusie en vernieuwing.

2. Context

Landelijk beleid: Convenant inzake de Nederlandse erkenning van de Limburgse taalerkenning van het Limburgs als streektaal d.d. 2019

Met de Europese erkenning van het Limburgs als streektaal, is er een convenant opgesteld tussen Rijk en Provincie om de streektaal te stimuleren en te bevorderen.

Provinciaal beleid: coalitieakkoord en beleidskader

De provincie zet zich de komende jaren in om cultuur en cultureel erfgoed in de volle breedte te versterken, te behouden en nog meer toegankelijk te maken voor de Limburgers. Provincie Limburg neemt in de provinciale begroting vanaf 2024 extra impulsmiddelen op voor het bevorderen van de Limburgse taal (1,1 miljoen per jaar).

In het beleidskader 'Cultuur en erfgoed voor iedereen' 2024 – 2027 wordt dit verder uitgewerkt. Kinderen en jongeren hebben daarbij de bijzondere aandacht.

Gemeentelijk beleid: cultuurvisie en coalitieakkoord

Passend binnen de in 2019 vastgestelde cultuurvisie "Cultuur maakt Maastricht, Maastricht maakt Cultuur" willen we het unieke erfgoed van taal en cultuur kunnen aanbieden voor alle leeftijden, op alle niveaus en voor alle inwoners van de stad. Het is onze overtuiging dat élke inwoner in Maastricht de kans moet hebben om met cultuur in aanraking te komen, inclusief de eigen Maastrichtse taal en cultuur.

Het streven van het college in het Coalitieakkoord 'Maastricht, Stad van verbondenheid 2022-2026' is om inwoners van Maastricht de kans te bieden om culturele activiteiten mee te maken in de eigen taal, en daarmee nieuwe inzichten en kennis over te dragen over de stad en haar verleden. Zeker wanneer daarbij een open oog en oor is voor de toegankelijkheid voor mensen die de Maastrichtse taal nog niet beheersen en er gewerkt wordt aan nieuwe manieren om de taal levendig te houden bij jongere generaties. We stimuleren de aansluiting bij nieuwe doelgroepen en verbindingen met maatschappelijke en culturele organisaties.

3. Gewenste situatie

Taal en cultuur verbindt, verwondert en laat tradities voortleven. Daarom willen we het gebruik én behoud van de Maastrichtse taal en cultuur stimuleren. We willen de Maastrichtse taal en cultuur doorgeven aan de jongere generaties én aan nieuwkomers. Zonder daarbij onze taal en cultuur aan iemand te willen opleggen of iemand uit te sluiten. Het is juist de bedoeling dat iedereen de Maastrichtse taal en cultuur kan maken en meemaken. Het streven van de gemeente is om inwoners van Maastricht de kans te bieden om culturele activiteiten mee te maken in de Maastrichtse taal en daarmee nieuwe inzichten en kennis over te dragen van de Maastrichtse cultuur, de stad en haar verleden. Het doel is het behouden, stimuleren, doorgeven en toegankelijk maken van de Maastrichtse taal en cultuur. We richten ons daarbij op alle inwoners van de stad, met een extra inspanning voor de doelgroep jeugd en jongeren.

Uitwerking aanpak 2024-2026

Programmaliijnen:

In de jaren 2024-2026 houden we vast aan de 4 eerder geformuleerde programmalijnen:

1. Kennismaken: Aandacht genereren door een divers aanbod van activiteiten op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur: verhalen, rap, zang, dans, kinderliedjes, video, film, spoken word, nieuwe woorden, belevingswereld jongeren etc.

2. Stimuleren: Inwoners (met name jongeren) enthousiasmeren voor Maastrichtse taal en cultuur door het ontwikkelen van cross-overs met beeldende kunst, openbare ruimte, poëzie, erfgoed, historie, digitaal gebruik etc.
3. Innoveren: Nieuwe, moderne toepassingen ontwikkelen om Maastrichtse taal en cultuur te ondersteunen.
4. Leren: Kennisoverdracht van de Maastrichtse taal en cultuur d.m.v. taalonderwijs, symposia, lezingen, workshops, lessen, publicaties en andere vormen.

Instrumenten:

In 2024 zullen we de volgende instrumenten inzetten om de Maastrichtse taal en cultuur te stimuleren. Deze instrumenten sluiten aan op de inhoud van de vier programmalijnen:

1. Netwerkvorming: De afgelopen tijd is op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur samengewerkt met diverse partners in de regio: RTV Maastricht, Reuzengilde Gigantius, Mestreechtaol, Tempeleers, Jaarboek Maastricht, Centre Céramique, Cultuurmakers Maastricht, 't Hoes veur t Limburgs, Provincie Limburg, Veldeke Limburg en de Veldeke Krink Mestreech. Met deze en mogelijk nieuwe partners willen we de komende jaren een netwerk opbouwen en onderhouden. Het doel van de opbouw van dit netwerk is om alle activiteiten die de diverse partners ontwikkelen te signaleren, de aanwezige kennis t.a.v. taal en cultuur met elkaar te delen en elkaar te inspireren.
2. Opdrachtverleningen: Diverse opdrachten die in 2023 zijn gegeven, lopen door in het jaar 2024, of krijgen mogelijk een vervolg in 2024. Het werken met opdrachtverleningen zullen we ook in 2024 continueren. Met deze opdrachten kunnen we gericht sturen op het leveren van diensten en goederen op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur.
3. Subsidieregeling: In 2024 zal de subsidieregeling Mestreechter taal en cultuur 2024-2026 worden opengesteld. Met deze subsidieregeling bieden we organisaties en verenigingen (amateurs en professionals), de mogelijkheid om activiteiten te ontwikkelen die aansluiten bij de vier programmalijnen. Binnen de subsidieregeling zijn organisaties vrij om hun eigen ideeën over de Maastrichtse taal en cultuur te vertalen naar activiteiten.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

De uitvoering van de aanpak Maastrichtse taal en cultuur 2024-2026 dient binnen de formatie van het team economie en cultuur te geschieden.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

We koppelen de programmalijnen Leren en Innoveren aan de opdrachtverleningen. De subsidieregeling zet in op de programmalijnen kennismaken en stimuleren.

Jaarlijks totaalbudget	2024: 250K	2025: 250K	2026: 250K
Subsidieregeling Mestreechter taal en cultuur 2024-2026:			
Kennismaken: Aandacht genereren door een divers aanbod van activiteiten op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur: verhalen, rap, zang, dans, kinderliedjes, video, film, spoken word, nieuwe woorden, belevingswereld jongeren etc.	30K	30K	30K
Stimuleren: Inwoners (met name jongeren) enthousiasmeren voor Maastrichtse taal en cultuur door het ontwikkelen van cross-overs met beeldende kunst, openbare ruimte, poëzie, erfgoed, historie, digitaal gebruik etc.	75K	75K	75K
Opdrachten:			
Innoveren:	75K;	75K;	75K;

Nieuwe, moderne toepassingen ontwikkelen om Maastrichtse taal en cultuur te ondersteunen.			
Leren: Kennisoverdracht van de Maastrichtse taal en cultuur d.m.v. symposia, lezingen, workshops, lessen, publicaties en andere vormen.	70K	70K	70K

Binnen de budgetten kan jaarlijkse verdeling over programmalijnen worden aangepast aan ontwikkelingen en behoeften.

Concreet betekent dit dat voor de subsidieregeling 'Mestreechter taal en cultuur 2024-2026' een jaarlijks budget van € 105.000,- beschikbaar is. Voor de opdrachten is er een jaarlijks budget van € 145.000,-. Deze bedragen komen overeen met de behoeften die er op dit moment vanuit het veld richting gemeente zijn gesignaleerd. Eveneens corresponderen deze bedragen met de verdeling van de budgetten over de programmalijnen waarmee het college in juli 2023 reeds heeft ingestemd.

9. Aanbestedingen

De opdrachtverleningen zullen met inachtneming van ons gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid worden uitgevoerd.

10. Participatie tot heden

Afgelopen jaren hebben we tijdens formele en informele contactmomenten gesproken met partners op het gebied van Maastrichtse taal en cultuur.

11. Voorstel

Het college besluit:

1. In te stemmen met het bestedingsvoorstel voor Maastrichtse taal en cultuur, jaarlijks: € 250.000,00 voor de jaren 2024-2025-2026;
2. In te stemmen met de subsidieregeling Mestreechter taal en cultuur 2024-2026;
3. In te stemmen met het versturen van bijgevoegde raadsinformatiebrief.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na instemming van het college wordt de subsidieregeling gepubliceerd en vervolgens opengesteld voor inschrijving. De subsidieregeling zal ambtelijk worden gemonitord zodat inzichtelijk is of de

regeling voldoende bijdraagt aan de beleidsdoelen, de gewenste effecten behaald en of de aanvraagprocedure voldoende laagdrempelig is voor aanvragers. In de stadspeiling nemen we in overleg met de collega's van Onderzoek en Statistiek vragen op om te meten of het spreken van de Maastrichtse taal toeneemt onder de inwoners.

Collegievoorstel